

Meie käsitööliidu taastamisest on möödunud 15 aastat

Taastamiskoosolekul 29. jaanuaril 1992 valiti juhatusse Silvi Allimann, Eevi Astel, Ingrid Baumeister, Juhan Kajandu, Vaike Kotkas, Anu Raud ja Liivi Soova. Enamik nimetatutest olid ka taastamise mõtte algatajad ja seotud käsitööteema või seltsiliikumise ajalooga. Üldjuhul üksteist mittetundvaid inimesi liitis tahe toetada rahvusliku käsitöö edasikestmist.

Tollased rahvakogunemised ja -peod soosisid rahvarõiva kandmist, korraga oli vaja palju õpetajaid, meistreid ja materjali. Rahvarõivastega seotud teemadering nõudiski meilt kohe kiireid otsuseid ja ühist tegutsemist. Nüüd, 15 aastat hiljem oleme koos Otepääl ja taas on meie konverentsil

teemaks rahvarõivas, seekord räägime küll rohkem pealisrõivast. Ilus kokkusattumus!

Viieteistkümne aasta tagustest esimestest masinkirjas koosolekute protokollidest loeme täna välja ajastule omast õhinat midagi muuta kunagi olnule toetudes. Õnneks ei jäänud paberil plaanitu ainult unistuseks. Taastamisaasta oktoobris Maarjamäe lossis toimunud sügiskoosolek oli juba uus kvaliteet ja tagasikäiku enam ei olnud. Meie tegemisi märgati, meid toetati ja meiega arvestati. Nüüd võime öelda, et ka meie käsitööliit on üks osa seltsiliikumise ajaloost, oma ühis-tegevusega oleme aidanud väärtustada ja alal hoida rahvuslikke käsitöötraditsioone. 52-st taastamiskoosolekul onlust on rohkem kui kolmandik tänaseni käsitööliiduga tihedalt seotud. **Tänu kõigile, kes alguse juures olid!**

Suurimad kordaminekud viimastel aastatel?

Kindlasti on kordaminek meie tegevuse stabiilsus ja järjest suurenev toetajate hulk. Midagi ei muutu päevapealt ja keegi ei looda tagasikäiku endisaegadesse, kuid paikkondlikud käsitöötraditsioonid on endiselt aus ja nende alalhoidmisest on huvitatud nii meistrid kui kohalikud elanikud. Meie ülesanne on vana väärtustada ja uut toetada.

Käsitööliidu traditsioonilised ettevõtmised – konkursid, aastateemad, käsitööpäevad, näitused ja laadad, aga ka koolitus, kutsetunnistuse omistamine toovad käsitöö lähemale nii tegijale kui tarbijale. Just ühiselt tehtust ammutame jõudu ja usku ning oleme nähtavad nii kohalikele kui külalistele.

Meie tugevus on hea koostöö muuseumide ning käsitööd õpetavate kutse- ja kõrgkoolidega, käsitööõpetajate liitudega, ühisprojektid Rahvakultuuri Koolitus- ja Arenduskeskusega, Vabaharidusliidu, Folkloorinõukogu ja Kutsekojaga. Kindlust oma tegemistesse saame rahvusvaheliste organisatsioonide kaudu. Viimastes ei ole me enam ammu ainult saajad, vaid ühed partnerid. Erilist rõõmu teeb taasavastatud koostöö Läti ja Leeduga.

Uusi algatusi

Seljataha jäänud talv töi kaasa käsitööpoodide, galeriide ja meistrimokade tutvustamiseks ellukutsutud projekti *Ring ümber käsitöö*. Märtsis tegime algust Tallinnas, septembris katsetame Rakveres ja sügisel arutame juba projekti läbiviimist kogu Eestis. Võibolla on sündimas uus traditsioon, mis käsitöö väikeettevõtjat toetab ja huvilistele käsitöötoodangu kergemini kättesaadavaks teeb.

Meie konkursside süsteem täieneb ja juba Otepääl kuulutame välja uue konkursi *Kingitus sõbrale*. Võidutööde näitus on planeeritud sõbrapäeva nädalale järgmisel aastal.

Kohtumiseni Otepääl, käsitöölaagrites ja suvelaataldel!

Liivi Soova,
käsitööliidu juhatuses esimees

Õnnitleme!

Anu Raud Heimtali muuseumis.

Rahvakunsti väärtustamise, alalhoidmise ja edasikandmise eest pälvis Eesti Kultuurkapitali aastapreemia **Anu Raud**.

Rahvakultuuri sihtkapitali preemia rahvakunstitradsioonide edasikandmise eest sai **Christi Kütt** ja pärimuskultuurialase tegevuse eest **Jgor Tõnurist**.

Aastaauhinna Pärandihoidja 2006 laureaadid

Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu ning Rahvakultuuri Arendus- ja Koolituskeskuse ühisauhinda Pärandihoidja jagati tänavu üheksandat korda. Käsitööliidu juhatusel said elutööpreemia rahvuslike käsitöötraditsioonide alalhoidmise eest kolm väärikat meistrit.

ANNA KÕIVO

Anna Kõivo on Setu käsitöömeister, kohaliku kultuuripärandi tundja, hoidja ja edasikandja. Alates Seto Talumuuseumi asutamisest 1994. aastal on ta oma nõu ja jõuga muuseumi tegutsemistes kaasa löönud ning tutvustanud setu käsitööd ja traditsioonilisi käsitöövõtteid kõigile huvilistele. Ükski käsitööliik pole talle tundmatu, kuid kõige südamelehedasem on kangastelgedel kudumine ja setu rahvuslik käsitöö. 2006. aastal loodi Anna eestvedamisel Värskas käsitööselts Kirävüü, mis on praegu üks aktiivsemaid käsitööseltse Setomaal. Anna Kõivo on ka Setomaa Valdade Liidu käsitöökoolituse projekti üks põhiõpetajaid.

Ikka heatujulise ja optimistliku meistri tegemisi saadab alati rahvalaul ja hea huumor.

MEEDY HIELO

Meedy Hiielo on Ida-Virumaa käsitööseltsi üks asutajaid ja selle juhatusel liige. Ta on tegev käsitöömessi Viru nikerdaja toimkonnas, tema korraldusel tegutsevad messil mitmed töötoad. Teabetoas on eksponeeritud tema kogutud Vaivara valla vanemate käsitöömeistrite tööd. Meedy Hiielo korraldusel toimuvad Karjamäe hobitalus igasüvisel käsitööpäevad, mis on võitnud suure populaarsuse kogu Ida-Virumaal. Oluline on tema panus eesti esemelise rahvakultuuri tutvustamisel-õpetamisel mittepõhirahvusest elanikkonnale Vaivara vallas, Narvas, Sillamäel ja Narva-Jõesuus. Tema toel ja õpetusel korraldatakse Sillamäel erinevaid käsitöö- ja taimeseadetehnikaid tutvustavat suveharjapäeva.

AIME EDASI

Aime Edasi on õpetaja, eestvedaja, käsitöömeister. Alates 1993. aastast on ta osalenud Haapsalu käsitööseltsi töös, olnud selle juhatuses ja praegu on seltsi esinaine. Ka kuulub ta Läänemaa Käsitööliste Ühenduse juhatusse. Enamik maakonna käsitööüritustest on toimunud tema toel. Aime Edasi on käsitöömeister, kes valdab paljusid käsitöötehnikaid, ta on ka üks haapsalu salli meistritest. Aastate jooksul on ta läbi viinud arvukalt kursusi, tema juhendamisel on kootud traditsioonilisi läänemaa kindaid, võid, salle. Sellel õppeaastal õpetab ta Haapsalu Kutsehariduskeskuses käsitöö eriala õpilastele silmuskudumist. Tema enda töid on väljas olnud mitmetel näitustel.

Pärandihoidja auhinna laureaadid koos kingituseks saadud Georg Bogatkini keraamiliste kaussidega (vasakult) Meedy Hiielo, Anna Kõivo ja Aime Edasi.

Auhinnad, mille juurde kuulus Georg Bogatkini keraamiline kauss ja 7000-kroonine stipendium, anti laureaatile üle pidulikult koosviibimisel Estonia talveaias.

Samas said Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu tänukirja üksteist inimest.

- Eha Kotov** – käsitöö edendamise eest Valgamaal
- Tiiu Kunst** – setu pitsi päevade organiseerimise eest Värskas
- Anne Ütt** – kangakudujate infopäeva organiseerimise eest Põltsamaal
- Vaike Reemann** – rahvakunsti aluste propageerimise eest loengulise tegevuse kaudu
- Raja Kohv** – rahvuslike kampsunite loomise eest
- Piret Valk** – vanade käsitöötehnikate taasavastamise ja õpetamise eest
- Kersti Loite** – eduka töö eest käsitöövaldkonna juhtimisel Lääne-Virumaal ja käsitööliidu juhatuses
- Ivi Sark** – Raplamaa käsitöömeistrite tutvustamise eest mardilaadal
- Irina Pärila** – Raplamaa kultuuriprogrammi organiseerimise eest mardilaadal
- Eevi Astel** – käsitööliidu aastateemaga seotud raamatute koostamise eest
- Reet Piiri** – käsitööliidu aastateemaga seotud raamatute koostamise eest

Meie konkursid

Praegu käimasolev konkurss **eesti-oma-märss** – sehvtikotist kohvrini on jõudmas lõpusirgele. Maikuu jooksul korraldatakse eelkonkursse maakondades.

Tööde lõppkonkursile esitamise **viimane tähtaeg on 14. mai**.
Võidutööd kuulutatakse välja 29. mail.

Lõppkonkursi parimaid töid eksponeeritakse Eesti Käsitöö Maja rahvakunstigaleriis 29. maist 18. juunini 2007.

Uued konkursid

2007/2008.a. konkurss **eesti-oma-kuub** kuulutatakse välja septembris 2007.

Eeltöid tehakse ka järgmisteks konkurssideks: 2008/2009.a. *eesti-pea-kate* ja 2009/2010.a. (praegu ideetasandil) *eesti-oma-kiri*.
Konkursielsete õppepäevade kohta saab infot meie kodulehelt www.folkart.ee

Õnnitleme juubilare!

Saima Loik – 85
Käsitöölidu üks taastajaliikmeid, noorte õpetaja ja juhendaja

Heli Raidla – 80
Teenekas käsitööõpetaja, Põlva käsitööklubi üks juhte

Laine Sõer – 80
Suurte oskustega mitmekülgne käsitöömeister

Valve Alamaa – 75
Tuntud käsitöömeister Viljandi- maalt, professionaalne kangaku- duja

Mai Kolossova – 70
Portselanimaalijate seltsi Lüster asutaja ja juht

Katrin Kumpan – 60
Kihnu folklooriseltsi Kihnumoa juht

Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit, käsitööõpetajate selts AITA ning Eesti Tööõpetajate Selts kuulutavad välja konkursi

Kingitus sõbrale

Hei, tüdrukud ja poisid, noormehed ja neid!
Olete oodatud osalema konkursil, mille eesmärgiks on luua rahvuslikel traditsioonidel põhinevaid uusi ja tänapäevaseid esemeid, mida võiks kinkida sõbrale.

Toimumise aeg: **september 2007 – jaanuar 2008**

Tingimused:

- Üks autor võib konkursile esitada ühe töö
- Töö ei tohi olla varem esitletud ega avaldatud
- Eelistatud on naturaalsed materjalid (linane, vill, puit, nahk, kivi jms.)
- Soovitame töö sidumist paikkondliku eripäraga (legend, muistend, mälestis jms.)
- Hindamisel arvestame töö ideed ja teostust

Konkursil osaleja võib arvestada, et korraldajad peavad silmas võimalust toetada võidutööde edaspidist tootmist.
Käsitööliidul on õigus teha ettepanekuid täiendavate lepingute sõlmimiseks tööde autoritega.

Konkursi eel **korraldatakse** juhendajatele-õpetajatele **õppepäevi** suvelaagris Hiiumaal ja sügispäevadel Haapsalus.

Parimatest töödest koostatakse kataloog, korraldatakse rändnäitus maakondades.

Konkursid kohtadel toimuvad **jaanuaris 2008**.

Korraldavad üldharidus- ja huvikoolid koostöös maakondade käsitööseltside ja -ühendustega.
Konkursil eristatakse

kolme vanuseklassi: 1.– 3. klass, 4. – 6. klass, 8. – 12. klass.

Tööde **lõppkonkursile esitamise viimane tähtaeg on 30. jaanuar 2008**.

Tööd tuleb tuua või saata Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liitu (Tallinn Pikk tn 22), lisada sellele märgusõna (kinnitada töö külge), eseme lugu (idee, materjal, teostus jne.) ning märgusõnaga kinnine ümbrik, milles on autori nimi, vanuseklass, telefon, aadress, e-post.
Konkursi auhinnafond on 30 000 krooni.

Lõppkonkursi parimaid töid eksponeeritakse Eesti Käsitöö Majas 5. - 25. veebruarini 2008 ja rändnäitustel maakondades.

Rong see sõitis...

...aga seal rongi peal oli seekord seltskond, keda seal varem pole nähtud – vagunitäis naisi ja üks mees, kõigil vardad käes ja usinasti kudumas.

See kudumisvagon Tallinna - Tartu rongis sõitis 24. novembril Tartusse konkursi eesti-oma-märss – sehvtikotist kohvrini õppepäevale. Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit korraldas kõigile huvilistele ühise tasuta sõidu, ainus tingimus – kõik peavad rongis kuduma. Ettepanekust võeti õhinal kinni. Tallinnast alustas reisi 38 kudumihuvilist, seltsilisi tuli lisaks Tapalt ja Jõgevalt, lõpuks töötas rongis kokku 49 virka kätepaari. Reisiseltskond oli üpris mitmekesine. Kudumisvaguni noorim reisiija oli viieaastane tüdrukutirts, vanim aga üheksakümneaastane proua. Seal oli väga erinevate eluvaldkondade esindajaid: käsitöömeistreid, õpetajaid, ametnikke ja teisi huvilisi, kel tahtmine esmakordselt toimunud üritusest osa võtta. Tartusse saabudes oli nii mõnigi oma poolelioleva kudumistöo valmis saanud, aga kes ei jõudnud, võis seda tagasiteel jätkata. Vahepeal osaleti Eesti Rahva Muuseumis õppepäeval. Päev kujunes pikaks, kuid väga huvitavaks.

Millised olid osaliste muljed?

Hille Ahun-Vaarpuu, kangakudumiskursuste juhendaja: “Hästi lõbus reis oli. Hea mõte, et naisugune sõit ette võeti, see oli ju täiesti ennenägemata asi – terve vagunitäis inimesi korraga kudumas. Mina sain oma poolelioleva soki igatahes valmis ja jõudsin kiigata ka naabrite tegemisi.”

Kudumisvagunis on usinasti ametis Virve Eviste (vasakul) ja Sirje Rohtla.

Sirje Rohtla, käsitööõpetaja: “Suurepärane idee. Vagunis kujunes tore mõnus suhtlemine, sai kohtuda teiste näputöötajatega, arutleda käsitööteemadel, kogemusi vahetada. Väga meeldis.”

Kristel Põldma, Kangastelje töötoa perenaine. Kristel oli seekord kangasteljed varraste vastu vahetanud ja tulnud koos perega. “Ku-

dumisvaguni ideest kuuldes ei kahelnud ma hetkegi, et sellest sõidust osa võtan. Uudishimu oli suur. Pidasin ka oluliseks, et lapsed tunnetaksid sellist toimekat näputöö filingut ning saaksid selles ise tegijana osaleda.

Õnneks ei vajanud mu suurem, algkooliealine tütar ega ka abikaasa erilist kudumise õpetust ja võisid kohe kenasti iseseisva tööga alustada. Pesamuna aga tegi esimesed samud silmuskudumise alal küll selles vagunis emme abiga ära. Mis on veel parem eeskujulapsele kui vagunitäis kuduvaid tädisid, kes üksteist õpetavad ja omavahel kudumeid võrdlevad.

Tore oli ka see, et kuigi mõned osalejad olid pidevad varraste klõbistajad, siis paljud said üle mitme aasta põhjuse taas näputöö välja otsida. Lisaks näputööle sai parasjagu kestval rongisõidul arutada ka mitmeid lahendamist vajavaid küsimusi - harukordselt hea konverentsi pidamise võimalus.”

Liivi Soova, kudumisvaguni idee üks autoreid: “See oli tõesti tore ettevõtmine. Juba traditsioonilistele õppepäevadele Eesti Rahva Muuseumis lisandus suhtlemisvõimalus rongis. Meie ettevõtmised kasvavad üldjuhul ja parimad neist kujunevad traditsiooniks. Eestis on nii palju kohti, kuhu rongiga sõita...”

Rong on jõudnud Tartusse.

KIIDAME!

☞ Rapla maakonnapäeva korraldamise eest mardilaadal **Ivi Sarki** ja **Irina Pärilat**.

☞ **Maaja Kallet** huvitavate ja loominguliste käsitöökursuste juhendamise eest.

☞ **Läänemaa Käsitöölaliste Ühendust**, **Külliki Nõud**, **Katre Arulat** ja **Anu Randmaad** sisukate näituste korraldamise eest

Kunstniku mõtteid mardilaadast ja käsitööst

Mardilaat on aastaid olnud käsitöömeistrite üks tippündmusi, nii uute tööde näitamise, müügitulemuste kui ka laia vastukaja poolest. Mardilaadale tulevad nii tegijad kui vaatajad/tarbijad, et saada elamusi. See on koht, kus kohtuvad parimad meistrid ja nende tööd.

Eestlaste isetegemise juured on sügaval. See on olnud praktiline vajadus (teha asju, mida igapäevaelus vajati: kududa endale kangas, voolida nuga või treida nõud), aga ka eneseväljendus. Käsitööga sisustati oma aega ning oma tegemiste tulemusi näidati rõõmu ja uhkusega välja. Aga väarikale tegijale on läbi aegade olnud oluline tema tehtud töö kvaliteet, ilu ja omapära, seda nii tema enda jaoks kui teistele näitamiseks.

Tunnustatud meistri tööd aga iseloomustab veel üks oluline aspekt: tema töö on erinev, seda ei ole võimalik segi ajada kellegi teise käekirjaga.

Kuid sellelt pinnalt on mul viimastel aastatel mardilaada külastaja ja osavõtjana tekinud üks negatiivsem emotsioon.

Mardilaat on saanud ka kohaks, kuhu tullakse ammutama ideid, aga mitte enam selleks, et näha, kui hästi on võimalik, ja järgmisteks üritusteks samu asju järele teha, andes alla kvaliteedis ja ka hinnas. Meistri jaoks võiks see ju olla lausa tunnustus: järelikult on tema tooted selles valdkonnas parimad! Ka tarbija justkui võidab: madalam hind!

Sellega aga teeme me karuteene iseendale. Sedasorti üritused nagu mardilaat on nii tegijate kui külastajate seas saanud külge väga kindla kvaliteedimärgi, mistõttu ei saa see olla koht, kus teadlikult anname alla toote väärtuses, kvaliteedis ja ka hinnas. Ei saa lähtuda viimasel laadal kuulnud seisukohast, et tuleb teha asju "mida inimestel päriselt vaja läheb".

Me kõik koos peame kasvatama oma tarbijat hindama käsitöö kvaliteeti ja tegema vahet paremal/halvemal, ilusamal ja vähem ilusamal. Kvaliteedi ja väarika töö hindajad saame olla aga vaid meie, selle tegijad. Väärustades seda ise, anname signaali ka kõigile

Monika Järg mardilaadal. Tema istepallid ja -padjad, vaibad ja katted tunnustati laada parimaiks tooteiks.

teistele. Seda enam, et käsitöötoode on juba ammu ka meil muutunud praktilisest esemest pigem emotsiooniostuks. Ning arvan, et tähtis pole mitte hulk, vaid nende emotsioonide väärtus.

Mardilaat peab tegijate abil säilitama oma kvaliteedimärgi, olema eeskujuks ning suunanäitajaks, olema võistlus positiivses mõttes. Osalejad peavad saama uhkusega

panna välja oma parimaid töid, kartmata, et järgmisel korral on naaberlual mõni kaksik. Aga me saame nõuda respekti siis (nii tarbijalt kui teistelt meistritelt), kui me seda ise kõigepealt vastu pakume.

Monika Järg,
disainer,

Eesti Tekstiilikunstnike Liidu esimees

In Memoriam

Aino Pajupuu

04.12.1931 – 14.04.2006

Tuntud ja tunnustatud lilleseadeõpetaja ja ikebanakursuste juhendaja, loodusmaterjali tundja ja tutvustaja. Tema imelised taimevaibad on korduvalt ehtinud käsitööliidu ettevõtmisi.

Ene Kärner

12.04.1946 – 06.09.2006

Aastal 2001 loodi Haapsalus Ene Kärneri eestvõttel puudega inimestele teenistust ja rakendust pakkunud Värkstuba. Seda jõudis ta edukalt juhtida mitu aastat. 2006.aastal valiti Ene Kärner käsitööliidu revisjonikomisjoni liikmeks.

Ilme Varik

09.01.1944 – 10.12.2006

Järvamaa rahvakunstiühing "Veimevakk" oli Ilme Variku elutöö ja armastus. Koguda, kaitsta ja edendada rahva kunsti ja käsitööd, säilitada eestlase vaimsust – see oli tema credo. Töö sai väärilise tunnustuse. Kahel korral pärjati ta Järvamaa rahvakunstimeistri tiitliga, "Veimevaka" tegevust hinnati Pärandihoidja auhinnaga.

Meeri Raadik

16.04.1928. – 06.01.2007

Tuntud käsitöömeister, dekoratiivkudumise spetsialist, õpetaja ja paljude huviliste juhendaja Meeri Raadik oli Ida-Virumaa käsitööseltsi üks loojaid ja selle juht, käsitöömessi Viru nikerdaja algataja ja aktiivne organiseerija. Oma tegevuse eest pälvis ta Pärandihoidja elutööpreemia.

ALALIITUDE INFO

✦ Alaliitude nõukoda

Info tel. 51 37 839 Lembe-Maria Sihvre.

Aasta tagasi moodustatud nõukoda tegeleb jätkuvalt oma valdkonna tegijatest (meistrid, ühendused, väikeettevõtjad) info kogumise, andmebaasi koostamise ja korrastamisega. Tehakse ettevalmistusi infovoldiku kirjastamiseks.

Kokku saavad kõikide alaliitude juhid kord aastas, tänavu 21. septembril Tallinna Rahvaülikoolis.

✦ Rahvarõivameistrid

Info tel. 56 682 283 Anu Randmaa

Rahvarõivameistrite alaliidu selle aasta tegemised on suures osas taas seotud aastateemaga – *rahvariide pealiskõivad*. Seoses sellega korraldatakse teemakohased näitused:

- 4. – 5. mail Otepääl käsitööpäevade ajal
- 6. – 19. nov. Eesti Käsitöö Majas Tallinnas
- 8. – 11. nov. mardilaadal Saku Suurhallis

IV rahvarõivalaager Tõstamaal 3.-5. august 2007

Laagrisse on oodatud kõik rahvarõivategijad ja –huvilised.

Alustame Pärnus 3. aug. kell 14.00

Registreeruda on võimalik järgmistesse töötubadesse:

taimedega värvimine, niplispits, rahvuslik pärltikand, kõlavöö, võrkvöö, kirivöö, seeliku ja pikk-kuue õmblemine, kaaruspaela valmistamine, tinanööpide valamine.

Tegutsema hakkavad need seitse töötuba, kuhu on enim soovijaid.

Loeng Reet Piirilt:

Rahvarõivaste juurde kuuluvad ülerõivad

Väljasõidud: Pärnu muuseum, Kastna rand, õpperada – värvitaimed

Majutus õpilaskodus – ühe öö hind 120.- /100.- krooni

Toitlustamine kokku ~ 200.- krooni
Muuseum ja sõit Tõstamaale ~ 40.- krooni
Lõpetamine pühapäeval kell 13.30

Vajalikest töövahenditest ja materjalidest räägime registreerumisel.

Registreeruda hiljemalt 30. juuniks

Tel. 56 682 283 Anu Randmaa

anurandmaa@hotmail.com

✦ Pitsimeistrid

Info te. 56 453 401 Eeva Talts

Pitsimeistrite alaliit koondab väga erinevate pitsiliikide tegijaid, mistõttu nende ühe mütsi alla saamine on raske ja ettevõtmisi korraldatakse seetõttu enamasti pitsiliikide kaupa. **2007.aasta olulisemad ettevõtmised**

- * Pitsimeistrite nimekirjade koostamine. Võimalusel püüame välja anda voldiku,

kur kirjas kõikide meistrite tegevusala ja muud andmed.

- * Pitsimeistrite koolitamine. Esimeseks ettevõtmiseks saab 25. oktoobril Tallinnas toimuv kokkutulek eri tehnikate nn. nipitubadega.

- * Pitsipäevad:

Setu pitsi päevad 5. – 15. mail Värskas (korraldab Setu talumuuseum)

Haapsalu salli päev 5. augustil

- * Rahvusvahelised näitused:

VI rahvusvaheline niplispitsi näitus-seminar Pärnus 28. juunist 2. juulini

Näitus 30. juunist 1. juulini. Esitletakse ka setu pitsi ja haapsalu salli.

Teine rahvusvaheline pitsinäitus Narvas 26. – 28. oktoobril. Samas ka koolitus (Olga Kublitskaja)

- * Pitsimeistrite õpitoad mardilaadal

- * Osavõtt konkursist *eesti-oma-märss – sehvõtikutist kohvrini*

✦ Käsitöömeistrid

Info tel. 52 63 156 Kristi Teder

Alaliit koondab nii laste kui ka täiskasvanute käsitööringide juhte. Kokku saadakse kevadel infopäeval ja suvel õppelaagris.

Suvelaager Pärnus

31. juuli – 2. august

Nooruse Maja Roheline 1b

Tänavuse laagri **teema on viltimine**

Kavas: lambanaha valmistamine nunotehnika

pisikeste asjade valmistamine lambavillast

vestlus, kogemuste vahetamine

Õpetajad: Kairi Orav, Maaja Kalle

Laagrisse kaasa võtta võimalusel lambavilla, viltimisnõelu, tükk porolooni, viltimisteemalisi pilte ja kirjandust. Kohapeal on võimalik materjali ka osta.

Kursuse maht 20 tundi. Osavõtumaks 500 krooni.

Õöbimise võimalus Pärnu Nooruse Majas (ööpäev 50 krooni). Kaasa võtta voodipesu (madrats, tekk, padi olemas).

Registreerimine 15. juunini 2007.a. aadressil info@folkart.ee.

Info: Kristi Teder tel. 52 631 56

✦ Kangakudujad

Info tel. 53 407 776 Liina Veskimägi-Iliste, Kristel Põldma

Kangakudujad on võtnud nõuks korraldada alaliidu kokkusaamisi erinevates maakondades, et tutvuda kohalike meistrite ja nende töödega. Läänud sügisel toimus vabariiklik

kangakudujate IV õppe- ja infopäev Põltsamaal.

Tänavu on kangakudujate alaliidu **õppepäev 6. oktoobril Kohilas**.

Enne veel, 8. - 15. maini võõrustavad kangakudujad külalisi Inglismaalt Wiltshire maakonnast.

✦ Käsitöö väikeettevõtjad

Info tel. 51 437 95 Kersti Loite

Väikeettevõtjate rõõmuks käivitub sel aastal koostöös EAS-ga koolitusprogramm, mille teemadeks on käsitöötoote arendus ja müük, müügipsühholoogia, turundus, projekti kirjutamine ja juhtimine, patenteerimine, FIE ja OÜ kui ettevõtluse erinevad vormid. Koolituse kestus on kaks päeva, mõlemal päeval kaheksa akadeemilist tundi. Koolitused toimuvad esialgsete plaanide alusel Tallinnas, Rakveres, Jõhvis, Rāpinas, Otepääl, Haapsalus ja Tartus. Õppetöö aeg täpsustub (vt. www.folkart.ee).

ERKL juhatus arutas oma märtsikuisel koosolekul käsitööliidu korraldatavatel laatadel osalemise tingimusi. Otsustati, et väikeettevõtjatest saavad laatadel edaspidi osaleda eelkõige käsitööliidu toetajaliikmed. Samas ei taga toetajaliikme staatus kindlat laadapääset, sest soovijaid on paraku rohkem, kui kohti jätkub. Valiku teeb laadatoimkond ettevõtte poolt pakutavate kaupade sobivuse ja kvaliteedi järgi.

✦ Käsitöö kolleksionärid

Info tel. 55 34 051 Ulve Kangro.

ulvekangro@hotmail.com

Loomisel oleva uue alaliidu algatusrühm kutsub käsitöötegijaid üles otsima ja leidma väärtuslikku vana. Kappides-kirstudes võib olla talletatud käsitööesemeid, mis on vanemad kui inimene ise. Eesmärk on saada ülevaade, mida meil võib talletatud olla. Seepärast palutakse huvilistel endast märku anda. Praegu käib registreerumine. Kolleksionäride esimene suurem kokkusaamine on 21. septembril 2007 Tallinna Rahvaülikoolis.

✦ Mänguasjameistrid

Info tel. 51 37 839 Lembe-Maria Sihvre

Alaliitu on moodustamas mänguasjameistrid, koostamisel on andmebaas.

Suvel plaanivad mänguasjade tegijad osaleda oma töödega rahvakunsti laadal ja keskaja turul, organiseerida töötubasid, õpilased võtavad osa lastelaadast.

Esimene suur näitus ja infopäev on novembris koostöös Tallinna Linnamuuseumi filiaali Kotzebue Lastemuuseumiga.

❖ Eesti Lapitöö Selts

Info tel. 6 445 365 Anni Kreem

Lapitöö seltsi iga-aastane kokkusaamine suvepäevadel on tänavu 3. -5. augustini Haapsalus. Üles pannakse näitus, toimub moedemonstratsioon.

❖ Eesti Seppade Ühendus

Info tel. 51 066 57 Gunnar Vares

www.eestisepad.ee

Tegevuskava aastaks 2007

- * Aastanäitus (ülevaatenäitus) Pärnu muuseumis 24. aug. – 29. sept.
- * Osalemine hansapäevadel Pärnus, Tartus ja Viljandis ning keskaja turul Tallinna vanalinnas. Kavas on naelakursus, demo se pistamine, loterii jm.
- * Koolituse raames toimuvad kevad- ja sügisseminar ning suvekool.
- * Andmebaasi kogumine ja infopanga koostamine, Eesti sepikodade kaardistamine.
- * Näituse ettevalmistamine Eesti Käsitöö Maja rahvakunstigaleriis 2008.a.

❖ Eesti Paeliit

Info tel. 58 16 87 67 Eino Tomberg

Paekalender 2007 (väljavõte)

- * 4.-5. mai. Mäekonverents Saaremaal "Kaevandamine parandab maad".
- * .... mai. Uuringuretk Tamsalu-Porkuni paealale.
- * 18. mai Muuseumide päev. Muinsuskaitsekuu lõpp Pirita kloostris
- * 26. mai. Tamsalu päevade käigus Viadukti paemurrus ehituskivi murdmise näitlik õppepäev
- * 04. juuni. Porkuni Paemuuseumi 15. aastapäev
- * 15. juuni. Porkuni Paemuuseumi arengukonverents "15 aastat muuseumi, paeliitu ja Eesti rahvuskivi"
- * September Euroopa muinsuskaitsepäevad "Miljööväärtuslikud alad". Porkuni Paemuuseumi nõukoda: arengukava tutvustamine, õppekäik Tamsalu Lubjaparki

NB!

Käsitööliidus on uus töötaja
Kristel Kalda.

Maiken Mündi ja Katrin Lükki
on lapsepuhkusel.

NIPINURK

Rätititt

Rätitite valmistamiseks läheb vaja sitsriiet, puidust kardinarõngast, villa või villaloori, linast lõime või tugevat niiti.

1. Lõika ruudukujuline tükk sitsriiet 25x25 cm.
2. Triigi servad 1cm ulatuses tagasi.
3. Murra riie diagonaalselt pooleks, kanga vasakud pooled vastamisi.
4. Määra diagonaali keskkohk, pane ümaraks vormitud vill sinna sisse ja seo tugevalt ümmarguseks palliks.
5. Pane triigitud servad kohakuti ja õmble pealt kinni.
6. Õmble rõngas tite külge: keera alumine nurk ümber rõnga ja kinnita õmblusega.
7. Tee ülejäänud kahte nurka sõlm ja titt ongi valmis.

Marju Heldemaa

Marju Heldemaa rätititt pälvis konkursil eesti-mängu-asi eripreemia.

OLULINE TEADA:

- Traditsiooniline igasügisene **Juhtide kool on 21.septembril 2007**. Arutlusele tulevad järgmise aasta peateema, uued konkursid, käsitööliidu loomise 80.aastapäeva ürituste kava.
- Aastateema 2008 on tikkimine
- Jätkub meistritunnistuste väljaandmine. Taotlused kutsetunnistuste saamiseks on esitanud Vana-Vigala Tehnika- ja Teeninduskool ning Kuressaare Ametikool.
- Koostamisel on käsitööliidu ja ERM-i Sõprade Seltsi ühisprojekt muuseumi varasalvede tutvustamiseks Tallinna Rahvaulikoolis.
- Baltimaade koostöö raames toimub folkloorifestivali Baltica ajal kaks näitust: 3.-15. juulil näitusel "Ühist ja erinevat" on eesti, läti ja leedu rahvuslikud võõd ja kindad Eesti Käsitöö Majas ning 13.-14. juulil Balti riikide rahvuslikud vaibad näitusel "Rääkivad vaibad" Tallinna Rahvaulikoolis.

Ilmumas on uued trükised:

Reet Piiri "Pikk-kuub, eesti talurahva pealisrõivas"

Eevi Astel "Õlest vakad ja karbid"

Konkursi eesti-oma-märss – sehvtikotist kohvrini kataloog

Käsitööliidust saab osta raamatuid:

Reet Piiri "Talurahva jalanõud ehk mida panna jalga, kui seljas on rahvariided" (50 kr.)

Reet Piiri "Talulaste mänguasjad" (50 kr.)

Eevi Astel "Taskud võõle, kotid kätte rahvariideid kandes" (50 kr.)

Konkursi eesti-mängu-asi kataloog (55 kr.)

Anu Raud (110 kr.)

Volikogus räägitust

Käsitööliidu laiendatud volikogu oli koos 3. veebruaril k.a., osavõtjaid seekord 46, esindatud oli enamik maakondi, puudus Võrumaa esindaja.

Aastaaruande 2006 ja tegevusplaani 2007. aastaks said kõik osalejad paberkaardjal, esimest korda köidetult ning esimest korda olid kaante vahel ka maakondade ja alaliitude tegevusaruanded.

Lühidalt kommenteeriti meie seniseid olulisemaid saavutusi ja ees ootavaid ülesandeid.

Peaülesanne on jätkuvalt koostöö maakondadega, maakondade keskseltside moodustamine ja infopunktide loomine. On hea, et paljudes kohtades on infopunktid juba olemas, neljas maakonnas ka keskseltsid. Nende moodustamist me praegu ei forsseeri, ajapikku tekivad need nagunii, see on asjade loomulik kulg. Suurim takistus on rahalise toetuse puudumine maakondades. Igas maakonnas oleks vaja leida inimene, kes käsitöövaldkonnaga hästi kursis ja sellega pidevalt tegeleks ja kelle tööd oleks võimalik tasustada.

Positiivne on lepingute sõlmimine koostööpartneritega. Juba toimib raamleping Eesti Rahva Muuseumiga, sõlmimisel on see TÜ Viljandi Kultuuriakadeemiaga. Koostöö on olnud edukas Kutsekoja ja kõigi partneritega.

Käesoleva aasta plaanis on ka mitmeid uusi algatusi. Koostöös käsitööõpetajate seltsi AITA-ga korraldatakse noortekonkurss *Kingitus sõbrale*, maakondades tehakse ettevalmistusi noorteorganisatsioonide loomiseks. Uus on ka uut moodi käsitööettevõtmine Ring ümber käsitöö.

Kaasaruanded esitasid alaliitude nõukoja esimees Lembe Sihvre, kes andis ülevaate alaliitude tegemistest, ja Kersti Loite, kes kõneles keskseltside loomisest maakondades. Kutsekoja esindaja Mare Johandi tutvustas kutsetunnistuste omistamise süsteemi.

Raamatupidamisaruande esitas revisjonikomisjoni esimees Anu Randmaa. Uude revisjonikomisjoni valiti Anu Randmaa, Marge Tadolder ja Kristi Teder. Volikogu otsusel jätkab juhatus endises koosseisus.

Liikmemaksuks jääb endiselt juriidiliselt ühendustelt 150 krooni ja toetajaliikmetelt 1000 krooni aastas.

Vaadati läbi ja kinnitati 4. – 5. mail Valgemaal toimuvate käsitööpäevade ja käsitööliidu taastamise 15. aastapäevale pühendatud konverentsi kava. Läheneb uus juubel – 2009.a. möödub 80 aastat Eesti Kodutöötuse Edendamise Keskseltsi loomisest. Ettevalmistuste kava otsustati kinnitada sügisel Juhtide koolis.

Mardilaada maakonnapäeva soovis 2007.a. korraldada Pärnumaa ja käsitööpäevad 2008 Põlvamaal.

Volikogu tööst võtsid osa Kultuuriminister Eino Pedanik ning Rahvakunsti Arendus- ja Koolituskeskuse direktor Aino Arro.

Pärast ametliku osa lõppu koguneti **Estonia talveaeda**, kus tehti teatavaks *Pärandihoidja 2006* auhinna saajad. Auhinnad andis üle kultuuriminister Raivo Palmaru. Kokkutulnuid tervitas Riigikogu asespiiker Maret Maripuu.

Meie koostööpartnerid

Tallinna Rahvaulikool on alguse saanud 1959. aastal ja aegade jooksul mitu korda nime vahetanud. Praegune nimi on aastast 2003. Nagu igas koolis, algab ka meie õppeaasta septembrikuus ja lõpeb juunis. Selle aja jooksul käib loengutel ja praktilistel kursustel, mida aasta jooksul toimub üle saja kahekümne, ligikaudu 2000 osalejat.

Koolitusi on mitmes valdkonnas – ajalugu ja kultuur, keeled, loodus, eneseabi ja tervis, muusika, kunst, psühholoogia, foto ja muidugi ei saa üle ega ümber käsitöö. Siin on meil väga suureks toeks Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit.

Uuel õppeaastal on Rahvaulikooli käsutuses lisaruumid, mis asuvad samas majas alumisel korrusel. Juba praegu on alustanud seal tööd kangakudumiskursused algajatele (Hille Ahun-Vaarpuu) ja edasijõudnutele (Monika Järg). Need ruumid annavad võimaluse kursuste valikut suurendada ja täitub ka meie suur soov korraldada kokakursuseid. Kord kuus pühapäeviti kavatseme teha Eesti Rahva Muuseumi Sõprade Seltsiga õppepäevi muuseumi fondide tutvustamiseks. Samamoodi kord kuus korraldab ERKL kindlatele teemadele pühendatud kokkusaamisi käsitööhuvilistele. Vaata www.folkart.ee!

Parima ülevaate aasta jooksul tehtust annavad näitused lahtiste uste päevade ajal 7.-15. maini.

Järgnevalt valik meie käsitöökursustest

- Klaasikunst (Mari-Liis Makus)
- Säärepaelad (Silja Nõu)
- Vörkvöö (Silja Nõu)

Paberivalmistamise kursus.

- Waldorfnuku valmistamine (Maaja Kalle)
- Meeleolunukk (Resa Tiitsmaa)
- Villast jõulukaunistused (Maja Kalle)
- Nuno-vilt (Piret Valk)
- Kangatrükk (Piret Valk)
- 3D tekstiil (Piret Valk)
- Tiffany-tehnika algkursus (Mari-Liis Makus)
- Kangakudumine (Hille Ahun-Vaarpuu, Monika Järg)
- Viltimine (Liina Veskimägi-Iliste ja Liisa Tomasberg ning Liisa Kallam)
- Keraamika (Ivar Espenberg)
- Paberi valmistamine (Madli Luuk)
- Heegeldamine (Anu Aboženko)
- Siidimaal (Ivi Laas)
- Nõelvilt (Maaja Kalle)
- Niplispits (Kristiina Halberg)
- Gobeläänpõime (Riste Laasberg)

Estonia pst 5a, 10143 Tallinn.
www.kultuur.ee / info@kultuur.ee
tel 6604 886 / 56 90 17 07

Ülle Võrno

Näitused Eesti Käsitöö Maja rahvakunstigaleriis 2007.a.

JAANUAR – APRILL

Villanäitus

Liina Veskimägi-Ilviste vilditud padjad ja
Helga Laigu graafika

Rahvuslikud kotid

Ave Matsini disainitud kotid

Haapsalu sallid

Haapsalu käsitööselti meistrite tööd

Puulusikas

Valdur Tilga puidust voolitud esemed

Lapitöö võlu

Katre Arula lapitööd

Villast

Külliki Nõu villast esemed

Ring

Margit Sondbergi ja Lembe Sihvre
rahvarõivaainetel kostüümid ja
mänguasjad

UUED NÄITUSED

Linane Liin/ Servast serva

1. - 14. mai
Vestra EX OÜ linased kangad / eesti ja
inglise kangakudujate tööd

Hiiuvillased

15. - 28. mai
Tiiu Valdma lambavillakampsunid ja
seinatekstiilid

Konkursi eesti-oma-märss võidutööd

29. mai - 18. juuni

Pilvemäng

19. juuni - 2. juuli
Kerttu Variku keraamika ja siidimaal

Ühist ja erinevat

3. - 16. juuli
Eesti, Läti ja Leedu käsitööühenduste
kindad ja vööd

NÄITUS

17. - 30. juuli
Aita Rõemuse siidsallid

TEKK

31. juuli - 13. august
Kadi Pajupuu tekstiilid

Haapsalu salli näituse avamiselt. Pildil on Haapsalu Kutsehariduskeskuse käsitöö eriala teise kursuse õpilased ja nende õpetajad Marju Heldema (vasakul) ja Aime Edasi (paremal).

Traditsiooniline käsitöö

14. - 27. august
Eesti Käsitöö Maja meistririkodade näitus

Linane liin/Mütsid etnost popini

28. august - 10. september
Vestra EX OÜ linased tooted / Reet
Linkgreimi mütsid

Rõivakirstust leitud asjad

11. - 24. september
Käsitöö kollektsionääride alaliidu tööd

Ühepuuluulud

25. september - 8. oktoober
Andres Koidu puulõiketehnikas pisiplastika
ja puust tarbeesemed

Hõimupäevade näitus

9. - 22. oktoober
Fenno-Ugria külaliste rahvuslik käsitöö

Tekinäitus

23. oktoober - 5. november
Valve Alamaa kootud tekid

Rahvariide pealisrõivad

6. - 19. november
Rahvarõivameistrite alaliidu aastateema
näitus

Linane liin/ Mütsid etnost popini

20. november - 3. detsember
Vestra EX OÜ/ Reet Linkgreimi mütsid

PAKK

4. - 17. detsember
Tekstiilikunstnike Liit

Jõuluaeg

18. - 31. detsember
Eesti Käsitöö Maja jõulunäitus

Käsitööpäevad

XII käsitööpäevad 4. – 5. mail 2007 Valgamaal

Tänavuste käsitööpäevadega üheaegselt tähistame 15 aasta möödumist Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu taastamisest. Sel puhul on 4. mail Otepääl konverents. Ettekannete temaatika lähtub aastateemast, seekord on see rahvarõiva pealisrõivad. Teisel päeval tutvutakse kohaliku käsitöö ja käsitöömeistritega erinevais paigus maakonnas.

XIII käsitööpäevad 25. – 26. aprillil 2008 Põlvamaal

Kahe päeva jooksul on võimalik tutvust teha kohaliku käsitöö ja rahvakunsti saavutustega arvukatel näitustel, meistririkodades ja töötubades nii Põlvas kui ka mitmel pool maakonnas. Täpsem info sügiseses lehes.

Meistripäevad Raplamaa külades

Raplamaa käsitöömeistrite seltsing Süstik on tegutsenud 2002. aasta sügisest. Ühenduse tegevusse on kaasatud 39 meistrit ja 12 käsitööringi. Traditsiooniliselt toimuvad igal aastal kevadlaad ja jõululaad. Käsitööringid korraldavad näitusi ja meistripäevi.

Käesoleval aastal kirjutasime projekti MES (Maaelu Edendamise Sihtasutus), mille raames korraldame koolitusi ja meistrite päevi külades.

Esimene meistripäev toimus 1. aprillil Raplamaa ääremaal Kädva külas, kus võorustajaks oli Kädva käsitööring. Vanas koolimajas oli näitus kohalike naiste käsitöödest. Ringi eestvedaja Evi Talmeti sõnul käiakse viimastel aastatel aktiivselt koos, õpitakse, korraldatakse kohtumisi, eelmisel aastal oli küla kokkutulek.

Seekordsel meistripäeval õpetas Kabala käsitööringi juhendaja Hele-Mai Truuts siidsalli valmistamist. Tutvustati ka raamatuid, millest lisa õppida. Vitraažimeister Ülle Kulli käe all prooviti värvilistest klaasikildudest erinevaid kujundeid kokku seada. Kõige väiksemad meisterdasid Eva Hindremäe juhendamisel pajuurbadest pühadekaarte ja jänkusid.

Kabala käsitööringi juhendaja Hele-Mai Truuts (paremal) õpetas meistripäeval siidsalli valmistama ja klaasimeister Ülle Kull vitraaži tegema.

Ühiselt söödi omavalmistatud pirukaid ja sai, vahetati retsepte. Oli tore kevadpäev.

Aprillikuus oli Tehissoo külas kangakudujete päev. Aasta jooksul korraldame veel

neli meistrite päeva. Aga juba 12. mail on Raplas viies kevadlaad.

Ivi Sark,
projektijuht, käsitööseltsing Süstik

Sulu Käsitöökoda

2005.aasta lõpus Raplamaal Sulu mõisas asutatud käsitöökoda pakub huvilistele aasta ringi mitmesuguseid kursusi, et arendada käsitööoskusi ja edendada külasturismi. Eesmärgiks on säästev renoveerimine. Tänavune esimene koolituskursus oli 31. märtsil. Siis tuli Kersti Salo Soomest õpetama, kuidas rajada elavtara. Samal päeval õpetas Anu Ranta taimedega värvimist. Tema on Helsingis asuva Höytykasvilyhdistyse juht.

Jätkuvalt korraldatakse Sulul kursusi keraamika- ja vitspunutiste huvilistele. Tihe koostöö on Säästva Renoveerimise Infokeskusega. Eelmisel suvel ehitati mõisa õuele telliseahi, kus põletati omavalmistatud telliseid, tänavu hakatakse õpetama, kuidas taastada kahhelahju. Veel on plaanis kursused neile, kes tunnevad huvi viltimise, niplispitsi, kangakudumise jt. käsitööliikide vastu.

Sulu mõisa omanik Hannele Paunonen lausa pakatab ideedest. Näiteks on ta valmis viima läbi kursuse hobuse kapjade hooldamisest. Plaanis on taastada ka vana sepikoda, aga selleks oleks tal vaja maakive.

Reet Saar,
Märjamaa Nädalalehe toimetaja

Vildimeistrite rahvusvaheline koostöö jätkub

Eesti-Gotlandi villaprojekti raames kohtusid tänavu talvel, 8.-10. veebruaril vildimeistrid Eestist ja Rootsist juba neljandat korda. Seekordsed õppepäevad toimusid Viljandimaal Heimtalis ja Viljandi Kultuuriakadeemias. Osalesid Gotlandi Vildiakadeemia, Tallinna Vildikoda, Vildiarenduskeskus ja Tallinna Käsitöökeskus.

Särava päikese ja krõbeda külmaga huu-gas ahi hubases Heimtali muuseumis, kus Anu Raud koos muuseumitöötajatega viis läbi mustriteemalise meistriklassi. Vahelduseks viltimisele võtsime kätte vardad ja Anu meisterliku juhendamise all sündisid väikesed mustriloomakesed.

Viljandi Kultuuriakadeemias võttis seltskonna vastu Ave Matsin, kes andis ülevaate akadeemia rahvusliku käsitöö osakonnast ja jagas vaatamiseks viimati tehtud lõputöid. Üles oli seatud ka semestri tööde näitus.

Villa värvimise kursuse viis läbi Upp-sala ülikooli tekstiili õppejõud Gunilla Östrom. Pisike värvimisruum akadeemias oli täidetud värvipukkidega, kuhu grammilise täpsusega erinevat keemiat kokku segati. Tulemuseks olid üllatavalt säravad vikerkaarevärvilist tooni villad. Gunillal olid kaasas ka kvaliteetsed trükivärvid, mis andsid häid tulemusi isegi karvastele viltkangastele trükides.

Eriti mõnusad olid õhtud Käärikul Anu Raua talus. Tema loominguga tutvumine andis kõigile inspiratsiooni sügiseseks projekti lõpunäituseks valmistamisel.

Kevadise vastukülaskäigu ajaks Gotlandile valmistab igaüks senistest eri paigus kohtumistest inspireerituna viltteose, et analüüsida esemeid ka tootearenduse seisukohalt.

Liisa Kallam,
MTÜ Vildiarenduskeskus

Kus käisime, mida nägime

Jõuluturg Brüsselis

Brüsselis Püha Katariina väljakul oli 2006. aasta detsembrikuus avatud Tallinna jõuluturg, kus pakuti ehtsat eesti kaupa – käsitööd, sööki ja jooki. See oli Tallinnale suur au, sest Brüsselisse kutsutakse igal aastal vaid üks linn või region, kellele antakse võimalus oma kaupa turul eraldi näidata ja müüa. Jõuluturul oli ka kaugem eesmärk – tutvustada 2011. aasta kultuuripealinnaks valitud Tallinna.

Jõuluturu avamine oli meeleolukas: sinivalgete sarvemütsidega muusikud puhusid pille, avasõnad ütles linnapea Jüri Ratas.

Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit oli laadale kutsutud tutvustama eestimaist kä-

sitööd. Meie müügipaviljonis esitlesid oma töid Liina Veskimägi-Iliste, Külliki Nõu, Valdur Tilk, Rein Kiviorg, Ulve Kangro, Alvar Heiste jt. Esindatud olid ka firmade Salm-partner OÜ, Elotroi OÜ, Ann MLT OÜ jt. tooted.

Kõige menukamaks müügiartikliks osutsid viltmütsid, hästi osteti ka kõiki väiksemaid villaseid kudumeid, mütsse, sulle, sokke, kindaid.

Kuu aega müügitööd oli pikk ja väsitav, selles osas aitasid käsitööliidul kohapeal toime tulla Elotroi OÜ abivalmis töötajad.

Katrin Lükk

Külas Vilniuse käsitöömeistritel

2-4. märtsil 2007 külastas Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu grupp Vilniust, kus kohtuti Leedu rahvakultuurikeskuse käsitöö osakonna juhtidega, vahetati infot mõlema riigi käsitöövaldkonna hetkeprobleemide kohta ning arutati ühiseid koostöövõimalusi tulevikus. Muu hulgas prooviti ka leedu rahvuslikku sööki.

Leedu käsitööliidu esinaine Terese Jurkviene esitles enda koostatud ja seni ainsat ülevaatlikku raamatut leedu rahvarõivastest

ning tegi külalistele ekskursiooni samateemalisel näitusel.

Samal ajal peeti Vilniuses suurt üleriigilist käsitöölaata, mis lookes kilomeetritepikuse ketina vanalinna tänavatel. Eesti laadadega võrreldes nägi seal vähem rõivakaupa ja rohkem rahvuslike tähtpäevadega seotud tooteid, näiteks lillelisi luudasid meenutavaid nn. verbasid.

Kristel Kalda

Konverentsil Itaalias

Itaalias konverentsil on (vasakult) kirjanik Carlo Delfino ning Euroopa Rahvakunsti- ja Käsitööföderatsiooni endised ja praegused juhid: Solveig Grönder (peasekretär), Martin Stüssi (endine peasekretär), Liivi Soova (president) ja Luigi Lao (endine president).

Sardiinias Sassari maakonnas said märtsi lõpul kokku Euroopa Rahvakunsti ja Käsitöö Föderatsiooni kaheksa riigi esindajad ja käsitööorganisatsioonide juhid üle Itaalia. Peateemaks olid globaliseerumisega kaasnevad riskid ja uued võimalused rahvusliku käsitöö ellujäämisel. Üldjuhul pakutakse turistidele

odavat suveniiri ja kohalik traditsiooniline käsitöö võib jääda avastamata. Kogu Euroopas on oluliseks teemaks paikkondliku käsitöö tutvustamine. Itaallaste ettepanekul hakatakse valmistama ette Euroopa rahvuslike käsitööpoodide tutvustust. Lähiaastatel peaks saama valmis nii kaart kui ka veebilehekül.

Toetajaliikmed

Aita Rõemus +372 55 659 288 (siidimaal)
Aino Jakobi +372 55 115 94 (siidimaal)
Hidante OÜ, Ulve Kangro
+372 55 340 51 (setu pits)

Jadok OÜ, Jaan Dokukin +372 50 156 91
(puhutud klaasist tooted)

Kodukäsitöö OÜ, Ülle Kuusemets
+372 6 314 076 (rahvuslik käsitöö)

Külliki Nõu +372 50 626 57 (vilditud tooted)

Liliina OÜ, Mehis Täpp +372 50 414 20
(linased kodutekstiilid)

Manlund OÜ +372 50 645 99 (nahast tooted)

Rein Kiviorg +372 52 052 84 (puidust mänguasjad)

Riina Maitus +372 56 655 513 (vilditud tooted)

Ruut&Triip, Riina Tomberg
+372 51 116 78 (rahvuslikud kudumid)

Sepikoda OÜ, Aira Heiste
+372 50 989 48 (sepised)

Tiia Mets +372 55 203 48 (keskaegsed nukud ja kangast ehted)

Valdur Tilk +372 52 340 57 (puidust tooted)

Vestra EX OÜ, Kaido Kaust
+372 51 345 87 (linased tooted)

Virve Eviste +372 56 486 514 (käsitsi valmistatud seep)

Võrumaa Ukharu OÜ, Milvi Lett
+372 56 591 11 (naturaalsest linasest käsitööesemed)

Õie Kase +372 6 480 004 (triibuseeliku kangast kotid)

Ülle Ehrpais +372 51 312 19 (lapitööd)
Ülle Kull +372 50 260 53 (vitraaž)

Artwood OÜ, Jaanus Järmut +372 51 021 02 (kadakast suveniirid)

OÜ Reheks, Tõnu Põlluveer
+372 50 431 68 (nahatöötlus ja parkimine)

OÜ Lõnga Liisu, Ülle Vahtra
+372 51 212 14 (kudumid)

J.T. Castra OÜ, Jevgeni Teever
+372 53 439 613 (valutehnikas metallsuveniirid ja väikeesemed)

INFOPUNKTID

Tallinn	Eesti Käsitöö Maja, Pikk 22 Tallinna Rahvaülikool, Estonia pst. 5a Kangastelje töötuba, J.Vilmsi 28
Tartu	Eesti Rahva Muuseum, J. Kuperjanovi 9
Räpina	Ulve Kangro meistriskoda, Võhandu 10
Valga	Käsitöökelder, Kesk 9
Otepää	Anni Butiik, Pühajärve tee 2
Haapsalu	Haapsalu Kutsehariduskeskus, Ehitajate tee 3 Uuemõisa
Jõhvi	Käsitöökauplus, Keskväljak 4 Jõhvi Seltsimaja, Kooli 2
Rakvere	Viru Käsitöö Salong, Pikk 16
Põltsamaa	Käsitöökauplus, Kesk 1
Jäneda	Jäneda Käsitöökeskus, Jäneda, Tapa vald

Tähtsamad käsitöölased ettevõtmised 2007. aastal

MAI

- 4.-5. **ERKLiidu konverents 15 aastat käsitööliidu taastamisest ja käsitööpäevad Valgamaal 6 604 772**
- 5.-15. XIV Seto pitsipäevä Seto Talumuuseumis 56 566 898
12. V kevadlaad Raplas 51 28 931
12. Heimtali käsitöölaad 51 26 422
25. Näitus „Paunast veersekini“ Pärnus 56 453 401
27. Suvistepüha käsitöölaad Värskas 51 20659

JUUNI

9. Viljandi hansapäevade käsitöölaad 52 90 617
- 9.-10. Pika tänava käsitöölaad Rakveres 50 29 857
- 15.-16. Rahvakunsti laad Tallinna vanalinnas 6 604 772
16. Laste käsitöölaad Tallinna vanalinnas 6 604 772
- 16.-17. XIII maarahva laad Vastseliinas 50 96 301
23. Puulaevade pidu Sõru sadamas 52 44 820
23. Avinurme pütillaad 50 61 166
- 29.-30. Hansapäevade käsitöölaad Pärnus 44 27 969
kaja@lv.parnu.ee
- 29.-2.07. VI rahvusvaheline niplispitsi näitus Pärnus 56 453 401

JUULI

5. Meestetüü päiv Seto Talumuuseumis 56 566 898
- 5.-8. **Keskaja turg Tallinna vanalinnas 6 604 772**
7. Paide agulipäev keskajaljakul 38 49 132, 52 50 850
7. Põltsamaa veinipäeval kodukäsitöö laad 55 612 312
8. Naistötüü päiv Seto talumuuseumis 56 566 898
- 13.-15. Rahvakunsti laad folkloorifestivali Baltica ajal Tallinna vanalinnas 6 604 772
- 20.-22. Käsitöö ja kunsti laad Võrus 50 58 757
21. Käsitöö ja omatoodangu laad Kärklas Vabrikuväljakul 52 44 820

AUGUST

- 3.-5. IX vabariiklikud portselanipäevad Pärnus 53 433 063
4. Seto Kuningriigipäeva laad Meremäel 50 71 029
4. Folgipäevade käsitöölaad Märjamaal 56 564 614
- 4.-5. Merepäevade käsitöölaad Kuressaares 52 23 726
5. Haapsalu salli päev 51 981 965
- 8.-11. „Varbola puu“ 2007 50 27 322
11. Käsitööpäev Ida-Virumaal Karjamäe hobitalus 39 77 398
25. Sibula-, kala- ja käsitöölaad Lüübnitsas www.setomaa.ee
25. Käsitööliste laad Jõhvi muinaspäevadel 33 70 252

OKTOOBER

6. Sügislaad – kartulipäev Raplas 51 28 931
6. Rahvusvaheline niplispitsi seminar Narva linnamuuseumis 55 31 658
6. Käsitööpäevad lisaku muuseumis 33 93 036
28. Lindora laad Vastseliinas www.Setomaa.ee

NOVEMBER

- 8.-11. **Mardilaad Tallinnas Saku Suurhallis 6 604 772**

DETSEMBER

1. Puutoodete laad Jõgeval 77 21 987
8. Kodukäsitöölaad Põltsamaa Kultuurikeskuses 55 612 312
- 14.-15. Käsitöömess Viljandis 52 90 617
- 14.-15. Käsitöö ja omatoodangu laad Kärkla Kultuurikeskuses 52 44 820

Nimistu ei ole lõplik, korraldajatel on õigus teha kavas muudatusi.

MAAKONDADE SELTSID JA ÜHENDUSED

Ida – Virumaa

Ida-Virumaa käsitööselts, Anne Uttendorf 33 64 772
Narva klubi Käsitöö, Olga Kublitskaja 55 31 658

Jõgevamaa

Laiuse Õlekäsitöökoda, Eha Virkunen 55 44 999
Põltsamaa käsitööselts, Anne Ütt 55 612 312

Järvamaa

Kesk-Eesti Käsitööselts, Imbi Karu 56 956 639
Huviselts Põimik, Ruta Esilas 38 79 286

Läänemaa

Läänemaa Käsitööliste Ühendus, Marju Heldema 56 158 119
Haapsalu käsitööselts, Aime Edasi 51 981 965

Lääne-Virumaa

Virumaa Kunsti ja Käsitöö Selts, Kersti Loite 32 41 587
Jäned Käsitöökeskus, Elo Kallas 50 65 672

Põlvamaa

Põlva Käsitööklubi, Asta Tagel 52 47 025
Räpina Käsitöökoda, Astrid Narusk 79 62 694

Pärnumaa

Lüster, Mai Kolossova 44 26 240, 44 50 070
Tullilind, Maris Aidak 58 045 388
Pärnu Kunstnike ja Käsitööliste Gild, Eddi Leet 56 488 714

Raplamaa

Seltsing Süstik, Ivi Sark 51 28 931

Tallinn ja Harjumaa

Tallinna Käsitöökeskus, Liina Veskimägi-Iliste 56 674 671
Rahvakunsti Klubi, Mare Sihvre 56 200 843
Etno tuba, Margit Sondberg 55 24 216

Tartumaa

Tartu Käsitööklubi, Tiina Konsen 53 478 479
Tartu Maanaiste Liit, Urve Kaasik 53 412 408
Antoniuse Gild, Ann Anderson 74 23 823

Valgamaa

Valgamaa Rahvakunsti ja Käsitöö Keskselts, Marge Tadolder 56 466 720

Viljandimaa

Viljandimaa Rahvakunstiühing, Leida Mägi 43 33 850

Võrumaa

Aila Näpustuudio, Aila Kikas 78 28 048
Parksepa käsitööselts, Külli Meltsov 52 02 179
Võrumaa käsitööühistu ESI, Rael Kaasen 52 19 444

Saared

Hiiumaa käsitööselts, Margit Kääramees 52 44 820
Kihnu folklooriselts Kihnumoa, Katrin Kumpan 44 69 714
Saaremaa Käsitöökeskus, Jane Mägi 45 24 645
Vormsi käsitööselts, Kristina Rajando 56 616 395

Koostööpartnerid

Eesti Kunstiakadeemia, Kärt Summatavet 6 261 720
Eesti Lapitöö Selts, Anni Kreem 6 445 365
Eesti Põllumajandusmuuseum, Ruth Metsallik 7 412 596
Eesti Rahva Muuseum, Virve Tuubel 74 21 311
Eesti Vabaõhumuuseum, Maret Ahse 6 549 100
Heimtali muuseum, Merle Puusepp 43 98 126
Hiiumaa muuseum, Helgi Põllo 46 32 091
Kangastelje töötuba, Kristel Põldma 53 407 776
Kääriku talu, Anu Raud 43 98 286
Mahtra Talurahvamuseum, Tiia-Helle Schmitte 48 44 199
Obinitsa Seto Muuseumitarõ, Merlin Lõiv 78 54 190
Rahvakultuuri Keskus, Aino Arro 6 009 291
Setu Talumuuseum, Laine Lövi 79 64 678
Tallinna Rahvaülikool, Kaja Leedjärv 6 604 886
Tallinna Ülikool, Kai Malmstein 6 409 433
TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia, Ave Matsin 43 55 232
Viimsi Muuseumid, Alar Mik 56 456 352

JUHATUS:

Liivi Soova (esimees), Ulve Kangro, Kersti Loite, Kai Malmstein,
Kristina Rajando, Eeva Talts, Virve Tuubel, Liina Veskimägi-Iliste

Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit, Pikk 22, Tallinn 10133;

tel. (372)6 604 772, 51 87 812.

e-post: info@folkart.ee; www.folkart.ee

Toimetaja Maie Leetoja

Trükk Vali Press OÜ